

DE OORLOG *dichtbij huis*

Portret van de familie Blein

Tijdens de Tweede Wereldoorlog zijn bijna alle Joden uit de gemeente Hardenberg opgepakt en naar concentratiekampen gebracht.

Jullie gaan onderzoek doen naar de geschiedenis van één van de Joodse families uit Hardenberg: de familie Blein.

Om meer over de familie Blein te weten te komen, ga je een aantal dingen uitzoeken zoals:

- Hoe zag het Joodse leven in Hardenberg vóór de oorlog eruit?
- Welke maatregelen tegen Joden waren er tijdens de oorlog?
- Wat is er met de familie Blein gebeurd?
- Is er nu aandacht voor wat er toen gebeurd is?

Door de opdrachten op de volgende bladzijden uit te voeren, verzamel je al deze informatie.

Zo pak je het aan:

1. Neem de teksten door en bekijk de foto's en de plaatjes die erbij staan.
2. Beantwoord de vragen op een apart blad of schrijf het antwoord in je schrift.
3. Vertel het verhaal van de familie Blein door. Je kunt daarvoor een tentoonstelling maken, een muurkrant samenstellen of een verslag voor de schoolkrant schrijven. Ook kan je een presentatie houden. Overleg dit met je juf of meester.

Veel succes!

1. Joods leven in Hardenberg

De oude Joodse begraafplaats aan de Vecht.

Al heel lang woonden er Joden in Hardenberg. Dat kun je ook zien op de oude Joodse begraafplaats aan de Vecht. Deze begraafplaats wordt ook wel “het Jodenbergje” genoemd. Israel Emanuel is hier begraven. Hij werd geboren in 1710 en is overleden in 1766.

Hij was waarschijnlijk één van de eerste Joden die in Hardenberg ging wonen.

1. Is er tegenwoordig in Hardenberg nog meer dat herinnert aan Israel Emanuel?
Tip: het antwoord op deze vraag kun je vinden op een plattegrond van Hardenberg.

Als er in een plaats meerdere Joden bij elkaar woonden, dan werd er ook vaak een synagoge gebouwd. In deze Joodse kerk kwamen de Joden op *sjabbat* bij elkaar voor de kerkdiensten.

2. Zoek op wat *sjabbat* betekent. Je kunt een woordenboek gebruiken of deze internetsites: <http://www.jhm.nl/woordenlijst.aspx?ID=187>
http://www.schooltv.nl/beeldbank/clip/20040315_jodendom03 (hier vind je informatie over wat er in een synagoge gebeurt)

De synagoge werd gebruikt door de Joden uit die stad en de omliggende dorpen. Bij de Joodse gemeente Hardenberg, die in 1824 werd opgericht, hoorden ook Gramsbergen, Kloosterhaar en Slagharen. Dat betekende niet dat in al die dorpen ook Joden woonden. De meeste Joodse inwoners woonden in Hardenberg en waren handelaren. Ze waren bijvoorbeeld kleermaker of slager en de meeste klanten woonden in de stad. Vaak gingen Joodse kooplieden naar de kleinere dorpen toe om huis aan huis hun spullen te verkopen.

Om een synagoge te bouwen moesten er in een plaats minimaal 10 Joodse mannen zijn. In 1809 woonden er in Hardenberg 19 Joodse inwoners. In 1860 waren dat er al meer dan 70.

Een oude foto van Hardenberg met de synagoge aan de rechterkant. Deze synagoge werd gebruikt vanaf 1855.

In Hardenberg werd er daarom in 1855 aan het Oosteinde een synagoge geopend. De Joodse gemeente groeide en daarom kwam er in het jaar 1903 een grotere synagoge in dezelfde straat.

De nieuwe synagoge die vanaf 1903 gebruikt werd.

Boven de ingang was een steen aangebracht waarop in het Hebreeuws de tekst *'Doet mij de poorten der gerechtigheid open; ik zal inkomen om de heer te loven'* was geschreven. Ook stond er het jaartal 5663 boven de ingang. Dit is de Joodse jaartelling.

3. Reken uit hoeveel jaar voor onze jaartelling de Joodse jaartelling begint.

Hardenberg had voor de oorlog verschillende Joodse verenigingen. Er was een Joodse zangvereniging, een Joodse toneelvereniging, een Joodse tennisclub. Een kleine groep Joden was erg arm en kreeg extra geld van de gemeente, maar de meeste Joden konden zichzelf redden. Wel werd de Joodse gemeente Hardenberg kleiner. Rond 1930 woonden er nog ongeveer 30 Joden in Hardenberg en omgeving. In de jaren daarna kwamen er weer zeven Joden bij. Zij waren gevlucht uit Duitsland en kwamen in Hardenberg terecht.

4. Hoe komt het dat vooral vanaf 1933 veel Duitse Joden naar Nederland en dus ook naar Hardenberg kwamen?

Tijdens de Tweede Wereldoorlog werden de meeste Joden uit Hardenberg opgepakt. De synagoge werd niet meer gebruikt. De synagoge van Hardenberg werd in 1948 verkocht en is in 1980 uiteindelijk afgebroken. De Joodse gemeente Hardenberg werd in 1947 opgeheven en bij de Joodse gemeente Almelo gevoegd.

5. Waarom werd de synagoge van Hardenberg na de oorlog niet meer gebruikt?
6. Zou iedereen het ermee eens zijn geweest dat de synagoge in 1980 werd afgebroken denk je?
7. Weet je wat er nu op de plaats van de synagoge staat?
8. Ook nu wonen er nog Joden in Overijssel. Zoek uit in welke plaatsen in Overijssel zij tegenwoordig naar de synagoge kunnen gaan.

Een herinnering aan de oude synagoge kun je vinden op de Joodse begraafplaats aan de Gramsbergerweg. Deze begraafplaats werd aangelegd in 1901 omdat “het Jodenbergje” aan de Vecht vol was.

De Joodse begraafplaats aan de Gramsbergerweg.

Hier werden dus voortaan de Joodse inwoners van Hardenberg begraven. Het gaat dan om de mensen die al vóór de oorlog zijn overleden. De Joden die in de oorlog in concentratiekampen zijn vermoord, hebben geen graf. Toch kun je ook de namen van deze mensen tegenkomen op de Joodse begraafplaats.

Ga naar de website www.oorlogsmonumenten.nl. Kies voor 'Monumenten zoeken' en vul dan 'Hardenberg' in. Hier vind je ook informatie over de Joodse begraafplaats. Zoek hier het antwoord op de volgende vragen op.

9. Wat vind je op de begraafplaats dat herinnert aan de synagoge?
10. Hoe worden de Joden uit Hardenberg die in de oorlog vermoord zijn, herdacht op deze begraafplaats?
11. Hoeveel Joden uit Hardenberg zijn er tijdens de Tweede Wereldoorlog vermoord?
12. Dit onderzoek gaat over de familie Blein. Is die naam ook terug te vinden op het monument op de begraafplaats? Hoeveel mensen met die achternaam tel je?

2. De familie Blein

De hele familie Blein

Op de foto hierboven zie je de familie Blein. Het kleine meisje op de foto Regina Bertha Blein. Zij werd Ginie genoemd. Zij zit op de knie van haar opa David Blein en haar oma Regina Blein-Hoogstraal zit daarnaast.

De foto is gemaakt in oktober 1941 toen opa en oma Blein 35 jaar getrouwd waren. Op de foto zie je verder haar vader Hartog Blein, die Harry werd genoemd en haar moeder Johanna Blein Zilverberg. Op de foto staan zij rechtsachter. De man en vrouw linksachter zijn de oom van Ginie, Simon Blein, en zijn verloofde.

naam	geboortedatum
David Blein (opa)	18 mei 1882
Regina Blein-Hoogstraal (oma)	18 oktober 1883
Hartog Blein (vader)	11 november 1909
Johanna Blein-Zilverberg (moeder)	28 april 1908
Regina Bertha Blein (dochter)	19 december 1938

1. Hoe oud was Ginie op deze foto? En hoe oud waren haar ouders en grootouders toen?

Ginie woonde met haar vader en moeder aan de Markt in Hardenberg op nummer 6. Haar opa had een slagerij in Hardenberg aan de Voorstraat. Daar werkten ook de vader van Ginie en haar oom Simon. De slagerij zie je hieronder op de foto.

Voorkant slagerij Blein

Raam van de slagerij

2. Bekijk de tekst op de ramen. Wat verkocht slagerij Blein?

Op het naambordje naast de deur staat: **D.Blein – Slager en Vleeschhouwer**. Dat betekende dat er ook geslacht werd.

3. Zouden veel mensen in Hardenberg de familie Blein gekend hebben, denk je? Leg uit waarom je dit denkt.

In de jaren '30 veranderde er veel in Europa en vooral in Duitsland. Nadat Adolf Hitler de leider van Duitsland was geworden werd het leven van de Joden steeds moeilijker. Veel Joden gingen daarom weg uit Duitsland en een grote groep kwam op de vlucht in Nederland terecht. In Hardenberg kwamen zeven uit Duitsland gevluchte Joden te wonen. De familie Blein hoorde dit natuurlijk ook. En ook wisten ze dat Hitler Duitsland te klein vond en dat hij een groot Duits rijk wilde. Hardenberg lag vlak bij de grens met Duitsland. Het was een spannende tijd; blijft Nederland neutraal, net als in de Eerste Wereldoorlog?

Maatregelen tegen Joden

Al snel nadat de nazi's de macht hebben overgenomen in Nederland veranderde er veel voor de Joden in Nederland. Al eind 1940 werden Joodse ambtenaren ontslagen alleen omdat ze Joods waren. Hoe het in die eerste tijd met de familie Blein ging weten we niet precies. Wel weten we dat ze nog advertenties in de krant De Vechtstreek hebben laten zetten over de slagerij.

Op 7 september 1940 stond de volgende advertentie in deze krant:

Advertentie. *Wij zijn nog vrij! Wij verkopen nog elke hoeveelheid rundvlees van vette jonge koeien en vaarzen. D. Blein.*

En op 21 december 1940 was er te lezen:

Advertentie. *Nuchtere kalveren. Opkopers gevraagd voor Radewijk, Den Velde, Holthema en Holthemerbroek. Blein, Hardenberg.*

5. Wat weten we door deze advertenties over hoe het met de familie Blein ging aan het eind van het jaar 1940?

Hitler en zijn nazi-partij vonden dat er in het gebied waar de nazi's de baas waren geen plaats was voor Joden. Het dagelijks leven van Joden werd steeds moeilijker gemaakt door de nazi's.

Bekijk het volgende overzicht. Dit is een deel van de maatregelen tegen Joden die in Nederland werden ingevoerd tussen eind 1940 en begin 1943:

Joden mochten:

- niet meer ritueel slachten
- geen bloeddonor zijn
- geen radiotoestel hebben
- geen gebruik maken van zwembaden en openbare parken
- niet meer naar niet-Joodse scholen. Zij moesten naar speciale Joodse scholen
- geen bezoek brengen aan: parken, dierentuinen, schouwburgen, cabarets, bioscopen, concerten, bibliotheken en leesalen
- geen lid zijn van verenigingen en stichtingen, die ook niet-Joodse leden hebben
- geen lid zijn van bridge-, dans- en tennisclubs
- niet verhuizen of reizen zonder vergunning
- geen niet-Joods huishoudelijk personeel meer hebben
- niet autorijden
- niet met niet-Joden trouwen of een liefdesrelatie hebben
- geen rekening hebben bij de Postgirodienst
- niet trouwen in het stadhuis van Amsterdam
- geen vermogen hebben boven f 250,- (ongeveer 110 €). Zij moesten dat inleveren bij de bezetter
- geen bankkluis huren
- niet meer vissen
- geen groenten in niet-Joodse winkels kopen
- geen fiets of ander vervoermiddel meer hebben
- niet meer sporten
- na 20.00 uur niet meer op straat zijn
- bepaalde beroepen en ambachten niet meer uitoefenen
- niet meer fietsen
- niet telefoneren
- niet bij niet-Joden op bezoek gaan
- alleen nog maar boodschappen doen tussen 15.00 uur en 17.00 uur
- niet meer in kapsalons komen
- niet meer aan universiteiten studeren

6. Welke maatregel zou voor Ginie een grote verandering hebben betekend? En welke voor haar ouders? Leg uit waarom.

Joden mochten dus van de nazi's niet meer meedoen in de samenleving. Vanaf 3 mei 1942 moesten alle Joden, dus ook de familie Blein, een grote gele ster op hun kleding dragen.

Dan kon iedereen zien dat ze Joods waren...

Opgepakt..

De nazi's bedachten niet alleen maatregelen die het dagelijks leven van de Joden moeilijker maakten, er werden mensen opgepakt. Dat gebeurde in Amsterdam al in 1941.

Vanaf 1942 kregen Joden een oproep om naar werkkampen te gaan. Het ging om Joodse mannen tussen 18 en 65 jaar die werkloos zijn. De slagerij in Hardenberg was al verplicht gesloten en ook Harry, Simon en opa David hadden geen werk meer.

In de kampen moesten de mannen bijvoorbeeld werken op het land, wegen aanleggen en sloten graven. Toen Harry en Simon Blein over de werkkampen hoorden, besloten ze dat ze wilden vluchten. Ze wilden via België en Frankrijk naar Spanje. Vanuit Spanje konden ze dan naar Engeland. Dit plan gingen ze uitvoeren. Simon was de eerste die vertrok.

Hij wist Frankrijk te bereiken en hielp daar ook andere mensen over de grens. Maar toen hij probeerde zijn verloofde op te halen, werden ze allebei opgepakt en naar kamp Westerbork gestuurd.

Harry Blein vertrok ook richting de Belgische grens met zijn vrouw en zijn dochter Ginie. Bij de grens zijn ze opgepakt. Al hun waardevolle spullen moesten ze inleveren. En ze werden teruggestuurd naar Hardenberg.

Lees het krantenartikel hiernaast.

7. Wat betekent dit voor Ginie en haar ouders?
8. Waar moest de familie Blein naar toe?
9. Wat mochten ze meenemen?

In april 1943 meldden Harry, Johanna en Ginie Blein zich en vanuit Hardenberg werden ze weggevoerd. De familie kwam op 9 april 1943 aan in kamp Vught. Dit kamp in de buurt van Den Bosch was toen nog niet zo lang geopend. Een deel van het kamp was speciaal voor Joodse gevangenen. Daar kwamen Ginie en haar ouders dus ook terecht.

Luchtfoto van kamp Vught, de rechte strepen zijn de barakken waar de mensen woonden

Aankomst van Joden in kamp Vught in april 1943

In kamp Vught werden de ouders en de kinderen tussen 4 en 16 jaar van elkaar gescheiden. Kinderen tot 4 jaar bleven met de moeders in een aparte barak. Kinderen die 4 jaar of ouder zijn mochten hun ouders alleen op zondag ontmoeten. Op de website van kamp Vught kun je hierover meer lezen (<http://www.nmkampvught.nl/index.php?id=64>).

10. Was Ginie Blein in het kamp bij haar moeder of was ze alleen in een barak?

In kamp Vught ging Ginie niet naar school omdat de schoolbarak vanaf april 1943 als woonbarak werd gebruikt. De omstandigheden in het kamp waren slecht voor kinderen. Er was weinig te eten en wat er was, was vaak bedorven. Ook de kinderen moesten 's ochtends op appèl staan. Heel veel kinderen werden ziek in het kamp. Ginie en haar vader en moeder zijn bijna 2 maanden in kamp Vught geweest. Op 6 en 7 juni gaan met twee kindertransporten heel veel kinderen met hun ouders op transport van kamp Vught naar kamp Westerbork. Op 6 juni de kinderen tussen 0 en 3 jaar en een dag later de kinderen tussen 4 en 12 jaar.

In kamp Vught is er tegenwoordig een gedenkteken voor de kindertransporten. Hierop staan de namen van de kinderen die op transport moesten vermeld. Ook de naam van Ginie Blein staat er op.

3. Kamp Westerbork en verder..

Kamp Westerbork

Toen Ginie Blein aankwam in kamp Westerbork was het daar erg druk: er zaten meer dan 10.000 mensen in een kamp dat maar 500 bij 500 meter groot was. De meeste mensen waren maar kort in het kamp, want elke week ging er een trein weg uit het kamp. De trein uit Vught kwam 's avonds laat aan in kamp Westerbork, daarom werden de namen en gegevens de dag erna opgeschreven. Er werden een paar barakken leeggemaakt speciaal voor de gevangenen uit kamp Vught. Hieronder zie je de registratiekaart van Ginie Blein.

1. Welke gegevens zie je allemaal op haar registratiekaart?

Naam: ja/nee
Adres: ja/nee
Geboortedatum: ja/nee
Leeftijd: ja/nee
Nummer van haar barak : ja/nee

BLEIN, Regina Bertha		8-6-43 Wbkk.
Voorstraat A 129 Hardenberg	dochter v. Blein, Hartog Simon	
19-12-'38 Hardenberg		
Tr. 8-6-43		niet gesperst

Op de kaart staat ook het Duitse woord "gesperst". Dat betekende dat je voorlopig in het kamp mocht blijven en niet direct op transport mee moest.

Bij aankomst in het kamp werd gekeken of mensen ziek waren en naar het ziekenhuis moesten. Deze zieken hoefden dan niet direct op transport. Verder werd er gekeken of er andere redenen waren waarom iemand niet direct op transport hoefde. Dat kan bijvoorbeeld als je naam op een vrijstellingslijst stond. Verder was je vrijgesteld van transport als je belangrijk werk deed of als je een beroep had dat van pas kwam in het kamp.

2. Was Ginie Blein "gesperst" in kamp Westerbork? (Kijk op de registratiekaart.)

Registratie in kamp Westerbork

Aan de Joden in kamp Westerbork werd verteld dat ze met de treinen naar werkkampen in Oost-Europa werden gebracht. Nu weten we dat de meeste mensen niet moesten werken, maar direct werden vermoord in Auschwitz of Sobibor. De mensen werden dus in kamp Westerbork eigenlijk voor de gek gehouden. Ze mochten niet weten wat er echt ging gebeuren in de kampen na Westerbork.

3. Op de volgende bladzijde vind je een plattegrond van kamp Westerbork. Daarop staan alle barakken. Dat zijn een soort houten gebouwen waar de mensen moesten wonen en werken. Bekijk de plattegrond en geef minstens twee voorbeelden van dingen die je niet in een kamp verwacht.

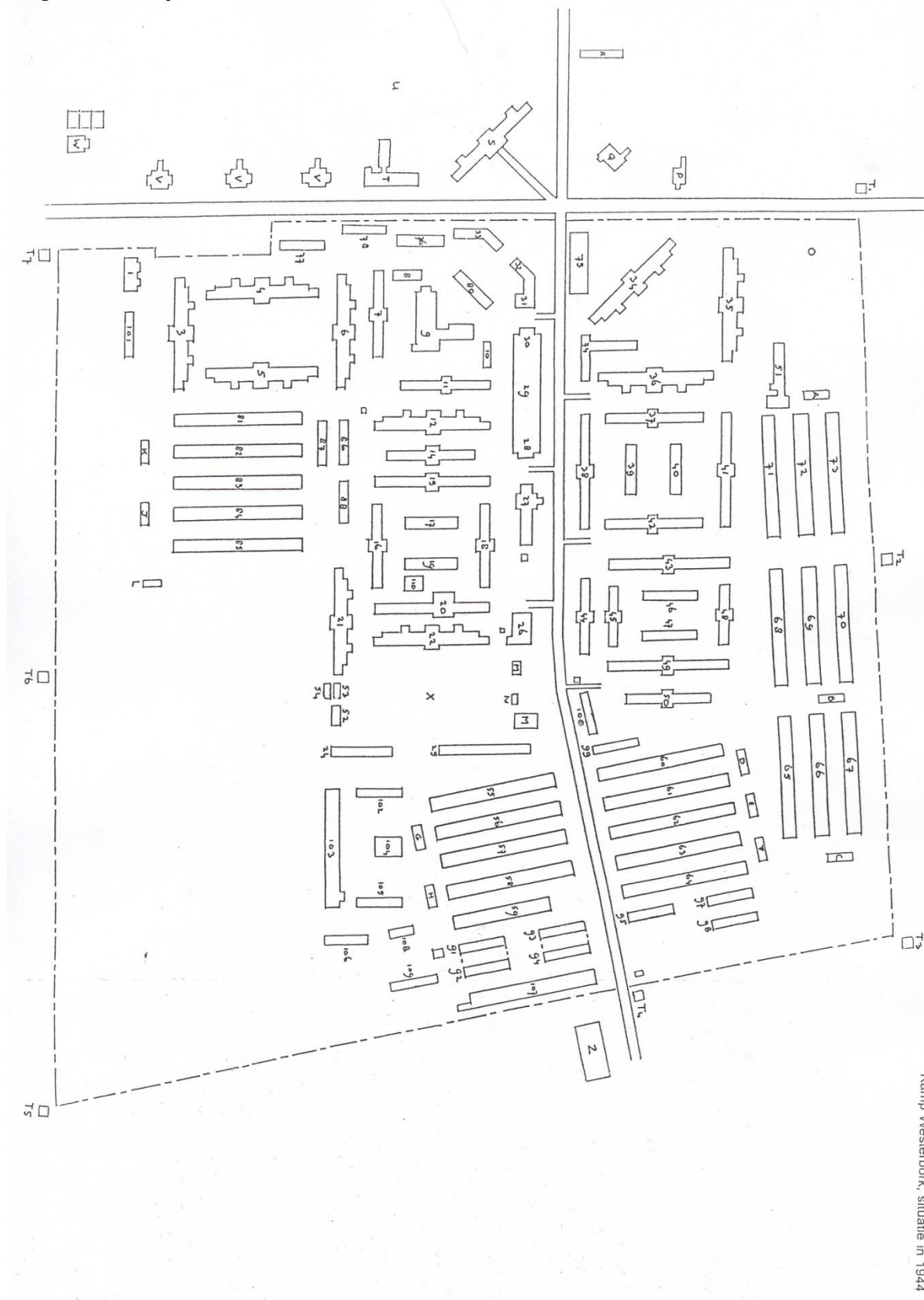
4. Waarom waren dit soort dingen in kamp Westerbork?

Kinderen spelen in kamp Westerbork.

Plattegrond kamp Westerbork

VERKLARING VAN NUMMERS OP PLATTEGROND KAMP WESTERBORK juni 1944

1	Operatiebarak
3	Ziekenhuis, infectieuze zieken
4	Ziekenhuis en polikliniek
5	Ziekenhuis, vrouwenafdeling
6	Ziekenhuis, mannenafdeling
7	Woningen en zaal voor meisjes
8	Röntgenkamer en kantoren chef-arts ziekenhuis en technische dienst
9	Schouwburg
10	Woningen
11-12	Woningen en zaal voor meisjes
14	Woningen
15	Woningen en zaal voor mannen en kantoor Joodse Raad
16	Woningen en zaal voor mannen
17	Woningen
18	Woningen en zaal voor mannen
19	Woningen
20	Wasserij
21	Jongensbarak
22	Kanzerne brandweer en Ordedienst
24	Schilderswerkplaats, horlogemakerij, speelgoedindustrie en chemisch laboratorium
25	Naaikamer, elektriciens en oliefabriek
26	Ketelhuis
27	Badhuis
28-30	Grote keuken
31	Paardenstal
32	Kantoor industrie
33	Bouwkundige afdeling en boekhouding
34	Administratie
35	Weeshuis
36	Quarantaine
37	Woningen en zaal voor meisjes
38	Woningen en winkel
39	Woningen voor de Sicherheitsdienst
40	Magazijn
41-42	Woningen en zaal voor meisjes
43	Woningen en zaal voor mannen
44	Kantoor barakleiding en Lawa (=levensmiddelenwinkel)
45	Woningen en zaal voor mannen
46-47	Woningen
48-50	Woningen en zaal voor meisjes
51	Gevangenis
52	Boekbinderij
53	Kippenhok
54	Reparatiewerkplaats
55	Magazijn voor o.a. radiotoestellen
56-57	Kabelsloperij
58	Herzberger confectiefabriek
59	Schoenmakerij en kleermakerij
60	Zooltjesfabriek en boekenopslagplaats
61	Linoleumfabriek en patentruitfabriek

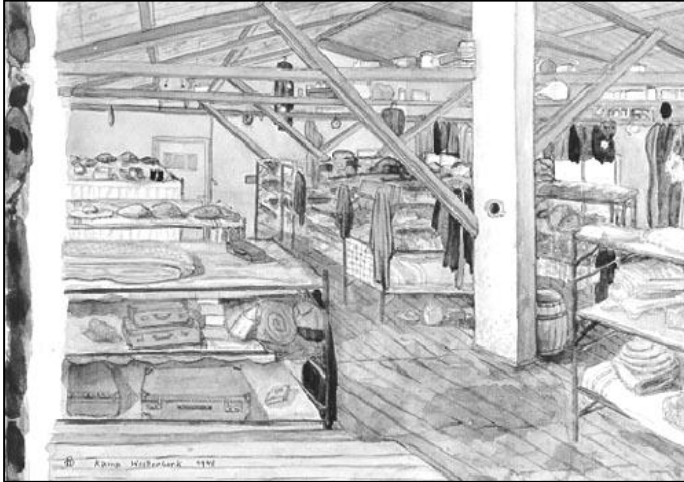

62	Magazijn
63	Zilverpapierindustrie
64	Matrassenfabriek en stoffeerderij
65-67	Strafbarak
68-73	Woonbarak
74-76	Magazijn
77	Magazijn en werkplaats maquettemaker
78	Magazijn
80	Distributiekantoor
81-83	Ziekenbarak
84	Woonbarak voor bejaarden
85	Woonbarak voor Barnevelders
86	Administratie ziekenhuis
87	Magazijn ziekenhuis
88	Tandheelkundige kliniek
90	Kuiperij
91-92	Batterijensloperij
93-94	Magazijn
95	Kleding distributie
96	Crèche
97-98	School
99	Werkplaats voor aannemer
100	Postkantoor en drukkerij
101	Keuken ziekenhuis
102	Houtloods
103	Timmerwerkplaats, smederij en loodgieterswerkplaats
104-105	Magazijn
106	Opslagplaats matrassen
107	Vliegtuigsloperij
108	Kabelsloperij
109	Batterijensloperij
110	Agregaathal
A-H	Privaatgebouwen
J-L	Privaatgebouwen
M	Reinwaterkelder
N	Filterhuis
O	Speeltuin
P	Dienstwoning
Q	Woning kampcommandant
R	Bloemenkas
S	Kommandantur (=kantoor kampcommandant)
T	Dienstwoningen en kantine
T1-T7	Wachttorens
U	Schuilbunker
V	Woningen voor Nederlandse marechaussee, opzichters keuken en Heide-Mij.
W	Oude rioolwaterreiniging
X	Appelplaats
Z	Aardappelkelder

Hieronder zie je een tekening van de binnenkant van een woonbarak. Daar kun je zien hoe de mensen in kamp Westerbork moesten wonen en slapen.

5. Schrijf op hoe de mensen in kamp Westerbork moesten slapen. Met welke problemen hadden ze te maken?

Bijna iedereen die in kamp Westerbork terecht kwam ging op transport. Dat gebeurde met treinen die één keer per week of soms vaker uit het kamp vertrokken. Kort van te voren werd bekend gemaakt wie er weg moesten. Met je koffers en bagage moest je dan klaar staan. Waar je naar toe werd gebracht wist niemand precies. De mensen waren erg bang voor de transporten. Bekijk de foto's hieronder.

6. Met wat voor treinen gingen de gevangenen weg uit kamp Westerbork?

Wanneer mensen op transport moesten kun je zien op de registratiekaart. De datum van transport staat schuin geschreven met de letters TR. ervoor. Kijk nog een keer op de registratiekaart van Ginie Blein.

7. Wanneer moest Ginie op transport?

8. Hoe lang is ze in kamp Westerbork geweest?

Hieronder zie je ook de registratiekaarten van de vader en moeder van Ginie Blein. Boven de streep staat de datum wanneer iemand in kamp Westerbork aankwam.

Blein-Zilverberg, Johanna	8-6-43 Wbkh
Voorstraat A12g Hardenberg 28-04-1908 Coevorden	echtg. v. Blein Hartog Simon TR. 8-6-43 niet gesperd

Blein, Hartog Simon	3-7-43 Wbkh barak 62
Voorstraat A12g Hardenberg 11-11-1909 Hardenberg	echtg. Blein-Zilverberg Johanna kind. Blein, Regina Beek TR. 13-7-43 niet gesperd SLager

9. Ginie en haar vader en moeder zijn niet op dezelfde dag in kamp Westerbork aangekomen. Op welke datum kwam Ginie's vader in Westerbork aan?

10. Heeft Ginie haar vader in Westerbork nog gezien?

11. In welke barak woonde Harry Blein in kamp Westerbork? Zoek de plek van de barak op de plattegrond op.

12. Wanneer ging Johanna Blein, de moeder van Ginie, op transport?

13. Hoe lang is zij in kamp Westerbork geweest?

14. Wanneer ging Harry Blein, de vader van Ginie, op transport?

15. Hoe lang is hij in kamp Westerbork geweest?

DE DEPORTATIE TRANSPORTEN

15 juli	1942-1137	personen naar Auschwitz	10 maart	1943-1105	personen naar Sobibor
16 juli	1942- 586	personen naar Auschwitz	17 maart	1943- 964	personen naar Sobibor
21 juli	1942-1002	personen naar Auschwitz	23 maart	1943-1250	personen naar Sobibor
24 juli	1942-1000	personen naar Auschwitz	30 maart	1943-1255	personen naar Sobibor
27 juli	1942-1010	personen naar Auschwitz	6 april	1943-2020	personen naar Sobibor
31 juli	1942-1007	personen naar Auschwitz	13 april	1943-1204	personen naar Sobibor
3 augustus	1942-1013	personen naar Auschwitz	20 april	1943-1166	personen naar Sobibor
7 augustus	1942- 989	personen naar Auschwitz	27 april	1943-1204	personen naar Sobibor
10 augustus	1942- 547	personen naar Auschwitz		- 196	personen naar Theresienstadt
14 augustus	1942- 505	personen naar Auschwitz	4 mei	1943-1187	personen naar Sobibor
17 augustus	1942- 510	personen naar Auschwitz	11 mei	1943-1446	personen naar Sobibor
21 augustus	1942-1003	personen naar Auschwitz	18 mei	1943-2511	personen naar Sobibor
24 augustus	1942- 551	personen naar Auschwitz	25 mei	1943-2862	personen naar Sobibor
28 augustus	1942- 608	personen naar Auschwitz	1 juni	1943-3006	personen naar Sobibor
31 augustus	1942- 560	personen naar Auschwitz	8 juni	1943-3017	personen naar Sobibor
4 september	1942- 714	personen naar Auschwitz	29 juni	1943-2397	personen naar Sobibor
7 september	1942- 930	personen naar Auschwitz	6 juli	1943-2417	personen naar Sobibor
11 september	1942- 874	personen naar Auschwitz	13 juli	1943-1988	personen naar Sobibor
14 september	1942- 902	personen naar Auschwitz	20 juli	1943-2209	personen naar Sobibor
18 september	1942-1004	personen naar Auschwitz	24 augustus	1943-1001	personen naar Auschwitz
21 september	1942- 713	personen naar Auschwitz	31 augustus	1943-1004	personen naar Auschwitz
25 september	1942- 928	personen naar Auschwitz	7 september	1943- 987	personen naar Auschwitz
28 september	1942- 610	personen naar Auschwitz	14 september	1943-1005	personen naar Auschwitz
2 oktober	1942-1014	personen naar Auschwitz		1943- 305	personen naar Theresienstadt
5 oktober	1942-2012	personen naar Auschwitz	21 september	1943- 979	personen naar Auschwitz
9 oktober	1942-1703	personen naar Auschwitz	19 oktober	1943-1007	personen naar Auschwitz
12 oktober	1942-1711	personen naar Auschwitz	16 november	1943- 995	personen naar Auschwitz
16 oktober	1942-1710	personen naar Auschwitz			
19 oktober	1942-1327	personen naar Auschwitz	11 januari	1944-1037	personen naar Bergen-Belsen
23 oktober	1942- 988	personen naar Auschwitz	18 januari	1944- 870	personen naar Theresienstadt
26 oktober	1942- 841	personen naar Auschwitz	25 januari	1944- 949	personen naar Auschwitz
30 oktober	1942- 659	personen naar Auschwitz	1 februari	1944- 908	personen naar Bergen-Belsen
2 november	1942- 954	personen naar Auschwitz	8 februari	1944-1015	personen naar Auschwitz
6 november	1942- 465	personen naar Auschwitz	15 februari	1944- 773	personen naar Bergen-Belsen
10 november	1942- 758	personen naar Auschwitz	25 februari	1944- 811	personen naar Theresienstadt
16 november	1942- 761	personen naar Auschwitz	3 maart	1944- 732	personen naar Auschwitz
20 november	1942- 726	personen naar Auschwitz	15 maart	1944- 210	personen naar Bergen-Belsen
24 november	1942- 709	personen naar Auschwitz	23 maart	1944- 599	personen naar Auschwitz
30 november	1942- 826	personen naar Auschwitz	5 april	1944- 289	personen naar Theresienstadt
4 december	1942- 812	personen naar Auschwitz		1944- 240	personen naar Auschwitz
8 december	1942- 927	personen naar Auschwitz		1944- 101	personen naar Bergen-Belsen
12 december	1942- 757	personen naar Auschwitz		1944- 453	personen naar Auschwitz
				1944- 238	personen naar Bergen-Belsen
11 januari	1943- 750	personen naar Auschwitz	3 juni	1944- 496	personen naar Auschwitz
18 januari	1943- 748	personen naar Auschwitz	31 juli	1944- 213	personen naar Theresienstadt
23 januari	1943- 516	personen naar Auschwitz		1944- 178	personen naar Bergen-Belsen
29 januari	1943- 659	personen naar Auschwitz	3 september	1944-1019	personen naar Auschwitz
2 februari	1943- 890	personen naar Auschwitz	4 september	1944-2087	personen naar Theresienstadt
9 februari	1943-1184	personen naar Auschwitz	13 september	1944- 279	personen naar Bergen-Belsen
16 februari	1943-1108	personen naar Auschwitz			
23 februari	1943-1101	personen naar Auschwitz			
2 maart	1943-1105	personen naar Sobibor			

Bijna alle treinen die uit kamp Westerbork vertrokken gingen naar twee concentratiekampen in Polen. Dat waren Auschwitz en Sobibor. De treinreis van kamp Westerbork naar deze kampen duurde meestal drie dagen.

- 1.- Auschwitz
- 2.- Sobibor

Op de website van de Oorlogsgravenstichting is een overzicht van alle slachtoffers van de Tweede Wereldoorlog. Ga naar www.ogs.nl en klik op *slachtofferregister*. Klik daarna op *Raadplegen van het Slachtofferregister*. Hier kun je zelf een naam opzoeken.

16. Zoek op wat er met de familie Blein is gebeurd. Wanneer je bij achternaam 'Blein' invult, dan kun je de goede namen opzoeken en aanklikken.

Regina Bertha (Ginie) Blein

Hartog Simon Blein

Johanna Blein-Zilverberg

17. Kun je ook de namen van de opa en oma van Ginie vinden in deze lijst? Wat is er met hen gebeurd?

Van de familie Blein heeft alleen de oom van Ginie, Simon Blein, de oorlog overleefd. Hij had tijdens de oorlog in verschillende concentratiekampen gevangen gezeten.

In de krant 'De Vechtstreek' van 2 juni 1945 staat het volgende bericht.

Simon Blein keerde terug. Er was zaterdagavond wel grote blijdschap in Hardenberg. Want tegelijk met dominee Bouman, keerde ook Simon Blein, de zoon van David Blein, de slager uit de Voorstraat, in zijn geboorteplaats terug, na een afwezigheid van vele jaren. Want hij was één der eerste Joden uit onze plaats die door de Duitsers werd gedeporteerd, nl. in september 1942. Hij was toentertijd reeds naar Frankrijk uitgeweken, doch om zijn verloofde te redden, keerde hij terug. Dit keer ging het mis en werd hij aan de Belgische grens gegrepen. Via Westerbork werd hij naar Duitsland overgebracht, waar de mannen en de vrouwen gescheiden werden. Nimmer heeft hij sindsdien iets weer van zijn vrouw – want hij was in Westerbork nog getrouwd – gehoord en evenmin heeft hij in de verschillende kampen, waarin hij ondergebracht is geweest, iets van de andere Hardenbergers gehoord.

Oorlogsmonument in Hardenberg

In Nederland woonden aan het begin van de oorlog 140.000 Joden. Van hen zijn er 107.000 gedeporteerd. Maar 5.000 van die grote groep Joden overleefden de concentratiekampen.

Er zijn dus 102.000 Joden uit Nederland vermoord tijdens de Tweede Wereldoorlog. Om hen niet te vergeten is er op het terrein van kamp Westerbork een groot gedenkteken geplaatst dat bestaat uit 102.000 stenen die samen de kaart van Nederland uitbeelden.

